

TÜRKİYE MÜTEAHHİTLER BİRLİĞİ

ÜLKE BİLGİ NOTLARI

FİLDİŞİ SAHİLİ CUMHURİYETİ

TEMMUZ 2019

FİLDİŞİ SAHİLİ CUMHURİYETİ

I- ÜLKE KİMLİK KARTI

RESMİ ADI	FİLDİŞİ SAHİLİ CUMHURİYETİ
RESMİ DİLİ	FRANSIZCA
PARA BİRİMİ	BATI AFRİKA FRANGI (XOF)
BAŞKENTİ	YAMO USSOUKRO
YÖNETİM BİÇİMİ	CUMHURİYET
YÜZÖLÇÜMÜ (km²)	322 463
NÜFUS (kişi) (Temmuz-2018)	26 260 582
GSYH (milyar \$) (2017)	40.47
ENFLASYON ORANI (TÜFE) (%) (2017)	0.8
ORTALAMA DÖVİZ KURU (\$/XOF) (2017)	594.3

T.C. ABİDJAN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Havva Yonca Gündüz Özçeri / Büyükelçi

Adres : Ambassade de Turquie; Boulevard Lagunaire Charles de Gaulle Immeuble
N'Zarama 3ème étage Plateau 01 BP 5137 Abidjan 01

Tel : +225 20 25 51 10 / +90 312 218 63 20

Faks : +225 20 25 51 11

E-posta : ambassade.abidjan@mfa.gov.tr

T.C. ABİDJAN TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Adres : Turkish Embassy, Office of the Commercial Counsellor, 01 BP 5137 Plateau
Abidjan

Tel : +225 20 25 51 18 / +90 312 204 82 43

Faks : +225 20 25 51 11

E-posta : abidjan@ticaret.gov.tr

FİLDİŞİ SAHİLİ CUMHURİYETİ ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ

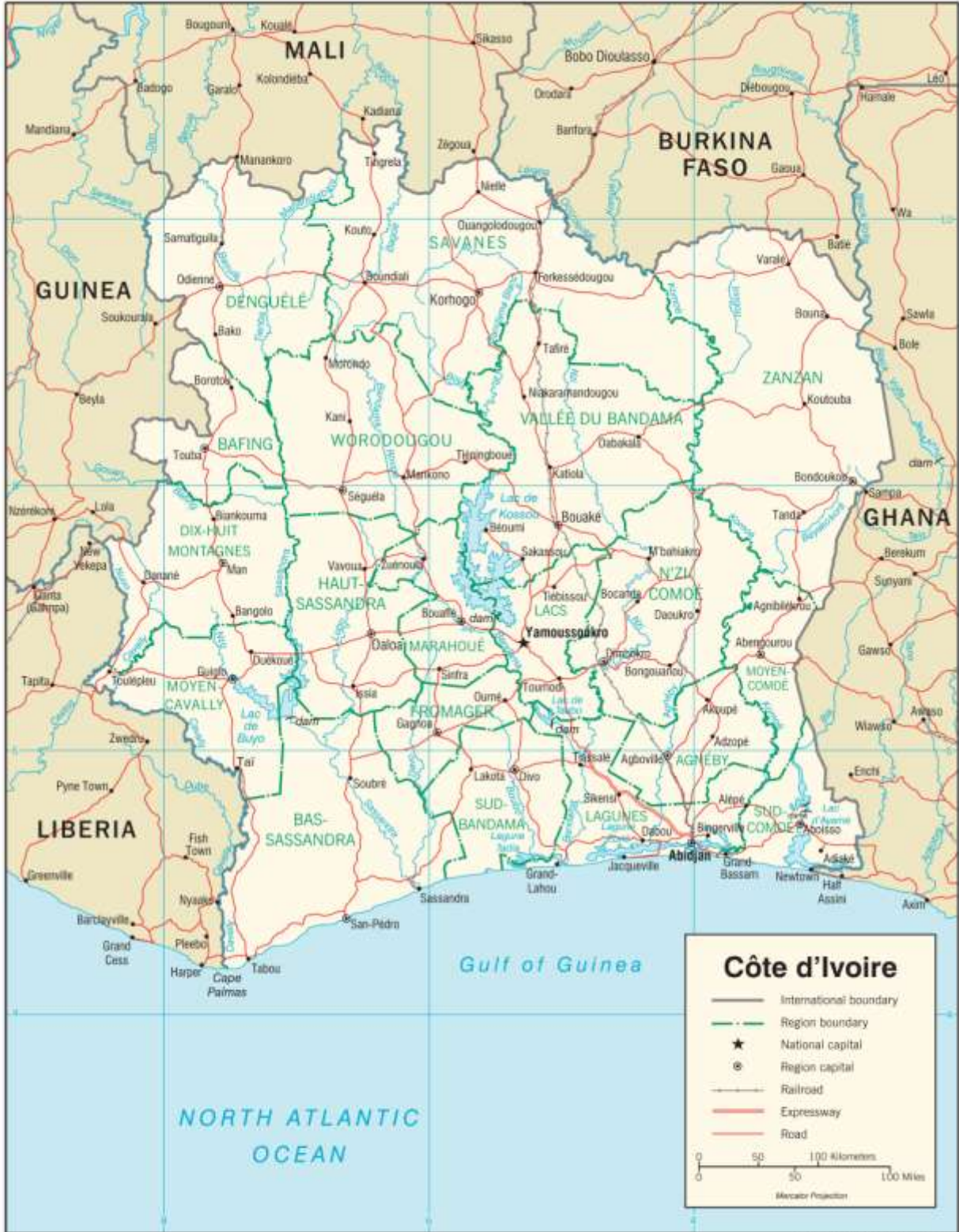
Yacouba Atta / Büyükelçi

Adres : Reşit Galip Cad., İlk Adım Sokak. No:3, G.O.P. / ANKARA

Telefon : +90 312 446 01 15 / +90 536 890 39 73

Faks : +90 312 446 01 16

E-posta : ambaci.tq@gmail.com

Base R02223AI (C00674) 6-04

II- GENEL GÖRÜNÜM

322 463 kilometrekare büyüklüğe sahip olan Fildişi Sahili'nin Atlantik Okyanusu'nda 515 kilometre uzunluğunda kıyı şeridi mevcut bulunmaktadır. Batıda Liberya ile Gine, kuzeyde Mali ve Burkina Faso ve doğuda Gana ile komşu olup, toplam sınır uzunluğu 3 110 kilometredir.

En büyük şehri olan Abidjan, ülkenin kıyı şeridinde bulunmakta olup, ticaretin başkentidir. Yamoussoukro ise ülkenin resmi başkenti olup, iç kısımda yer almaktadır.

Ülke coğrafyası kuzey batısındaki dağlar haricinde oldukça düzdür. Güneyinde ormanlar, kuzeyinde ise savanalar vardır. Fildişi Sahili'nin güney kıyılarında tropikal, kuzey bölgelerinde ise yarı kurak iklim yaşanmaktadır. Ülkenin başlıca şehri olan Abidjan'da sıcaklık çok fazla değişmemekte, en fazla yağış Haziran ayında görülmektedir.

2000 yılından itibaren, Devlet Başkanı mevcut anayasaya göre en fazla iki kere olmak üzere beş yıllık dönem için halk oylaması ile seçilmekte olup, aynı zamanda silahlı kuvvetlerin de başkomutanıdır. Devlet Başkanı, hükümetin başkanı olan ve kabineyi oluşturan Başbakanı atamaktadır. Yasama, 225 üyeden oluşan tek meclis olan Ulusal Meclis'ten oluşmaktadır.

Ülkede Başkanlık seçimleri 5 yılda bir yapılmakta olup, en son seçimler 2015 yılında gerçekleştirilmiştir. 2015 yılı seçim sonuçlarına göre Devlet Başkanlığı görevini Alassane Dramane OUATTARA üstlenmiştir. 2012 yılından beri Başbakan olarak görev yapan Daniel Kablan DUNCAN ise 2017 yılından itibaren Devlet Başkan Yardımcısı olarak Başkan tarafından atanmıştır.

Başbakan, Devlet Başkanı tarafından atanmakta olup, 11 Ocak 2017 tarihi itibarıyla Amadou Gon COULIBALY yeni Başbakan olarak görevlendirilmiştir.

26 milyonu aşan bir nüfusa sahip olan Fildişi Sahili'nde nüfusun çoğu ülkenin güney kıyı bölgesinde yoğunlaşmıştır. Genç bir nüfusa sahip olan ülkede nüfusun yaklaşık %40'ı 15 yaşın altındadır. Ülke, komşu ülkelere özellikle Burkina Faso, Mali, Liberya ve Gana'dan çok fazla göç almaktadır. Ülkede zaman zaman etnik çatışmalar yaşanmaktadır.

Dünyanın en büyük kakao çekirdeği üreticisi olan Fildişi Sahili'nde yılda yaklaşık 1.5 milyon ton üretim gerçekleştirilmektedir. Son 10 yılda, yıllık ortalama 1.2-1.4 milyon ton arasında üretim yapılmaktadır. Fildişi Sahili, tatlı patates ve kaju fıstığında dünyanın üçüncü büyük üreticisi konumundadır. Ayrıca, dünyadaki en iyi 15 kahve üreticisi içinde yer alan Fildişi Sahili, palm yağında da dünyadaki yedinci büyük üreticidir.

Fildişi Sahili, günlük yaklaşık 40 000 varil petrol üretimiyle dünyada 58. sırada yer almaktadır. Kanıtlanmış petrol rezervi 100 milyon varildir. Doğal gaz üretiminde dünyada 66. sırada yer alan ülkenin son yıllarda altın üretiminde de artış yaşanmıştır.

Ülkenin en önemli ve Batı Afrika'nın en büyük limanlarından biri Abidjan'dadır. Fildişi Sahili'nin ekonomisi büyük ölçüde tarım ve buna bağlı faaliyetlere dayalıdır. Dünyanın en önemli kakao çekirdeği, kahve ve palm yağı ihracatçısı olduğundan ekonomisi bu ürünlerin uluslararası fiyat

dalgalanmalarından ve iklim koşullarından etkilenmektedir. Tarım ürünleri yanında ülke ekonomisine altın üretiminin katkısı da oldukça fazladır.

Fildişi Sahili, Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği'nin (WAEMU) en büyük ülkesidir. 2011 yılına kadar kişi başına gelirden pozitif büyüme elde eden Fildişi Sahili'nin, 2011 yılında yaşanan iç savaş nedeniyle reel GSYH'si %4.7 oranında daralmıştır. 2015 yılında %8.8, 2016 yılında %8.3 ve 2017 yılında %7.8 oranında büyüyen ülke ekonomisinin, 2019 yılı ve sonraki orta vadeli dönemde %7 civarında büyümesi beklenmektedir.

Gerek kamu yatırımları gerek özel yatırımlar kriz öncesi seviyelerde seyretmektedir. Kamu yatırımları daha çok hasar görmüş altyapılara yönlendirilmiş, ayrıca eğitim ve sağlık alanlarında harcamalar öngörülmüştür.

Fildişi Sahili için yolsuzluk ciddi bir sorundur. Analistlere göre, borçlar hükümet gelirlerinin %56'sını; kamu borçları ise GSYH'nin %66.1'ini oluşturmaktadır. 2010 yılındaki seçim sonrası çıkan kriz nedeniyle iç ve dış borçlarda artış olmuş ancak, daha sonra kredi kuruluşları ile yapılan müzakereler sonucunda dış borçlar yapılandırılabilmiştir.

Fildişi Sahili'nin para politikası, sekiz üye ülkedeki enflasyon hedeflemesi önceliğine sahip olan Bölgesel Merkez Bankası (BCEAO) tarafından belirlenmektedir. BCEAO'nun politikası, Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) etkisi altındadır.

Fildişi Sahili'nin ekonomisi ağırlıklı olarak tarıma dayanmaktadır. İşgücünün yaklaşık %60-70'i tarım sektöründe çalışmaktadır. Dünya kakao çekirdeğinin yaklaşık %40'ını tedarik eden Fildişi Sahili aynı zamanda kahve ve kereste ihracatçısıdır. Bu ürünlerin ihracatından elde edilen gelirler Fildişi Sahili'nin GSYH'sinin %40'ını ve toplam ihracat gelirlerinin de yaklaşık olarak %70'ini oluşturmaktadır. Pamuk sektöründe verimliliğin artırılmasına yönelik çalışmalar nedeniyle uzun vadede büyüme beklenmektedir.

Fildişi Sahili'nin sanayisi iç savaş ve seçim sonrası krizden ciddi bir biçimde etkilenmiştir. Telekomünikasyon, makine, elektrik, tekstil, hazır giyim gibi sanayi alt sektörlerinde üretimde düşüş yaşanmıştır. İç savaşın sona ermesinin ardından toparlanma sürecine giren sanayi üretimi, kriz öncesi seviyelerin de üzerine çıkmıştır.

Fildişi Sahili, Batı Afrika Bölgesinde en fazla gelişmiş telekomünikasyon altyapısına sahip ülkedir. Ülkede aktif faaliyet veren 5 adet mobil telefon şirketi olup, yaklaşık 15 milyon abone vardır. Sabit telefon abone sayısı ise 280 bin civarındadır.

Fildişi Sahili'ndeki ana havalimanı Abidjan'daki Felix Houphouet Havaalanı'dır.

100 milyon varil petrol rezervine sahip olan Fildişi Sahili, rafine petrol ürünleri üretiminde kendi kendine yeterli olduğu gibi Batı Afrika Bölgesindeki başlıca tedarikçilerden de biridir. Petrol ve gaz kuyularının sadece %7'si karadadır. Ayrıca, petrol sanayinin büyük bir bölümü off-shore şeklinde olması nedeniyle krizden çok fazla etkilenmemiştir. Petrol ihracatı, toplam ihracatın yaklaşık beşte birini oluşturmaktadır.

Fildişi Sahili'nin doğal gaz rezervleri 1 trilyon metreküptür. Hükümet, doğal gaz tüketiminin orta vadede %50 artacağını öngörmektedir. Ayrıca, Fildişi Sahili'nin bölgenin doğal gaz ihracatçısı olması beklenmektedir. Doğal gaz üretimi önümüzdeki 20 yılda günlük ortalama 35 milyon metreküp olacaktır.

Yıllık brüt elektrik üretimi yaklaşık 5 800 GWH olup, bunun yaklaşık %27'si hidrolik; %73'ü ise termik üretimdir.

Bankacılık iç savaştan ciddi şekilde etkilenmiştir. Birçok banka yetersiz sermayeye sahiptir. Ayrıca, devlet birçok zayıf bankanın sermayesindeki payını arttırmıştır. Bankacılık alanında denetim oldukça gevşektir.

III- MÜTEAHHİTLİK HİZMETLERİ ALANINDAKİ İLİŞKİLERİMİZ

Fildişi Sahili pazarı, Türk müteahhitlik firmaları açısından oldukça yeni bir pazardır. Türk müteahhitlik firmaları Fildişi Sahili pazarına ilk kez 2011 yılında giriş yapmıştır.

Pazara girildiği tarihten 2019 yılı Haziran ayı sonuna kadar Türk müteahhitlik firmaları tarafından Fildişi Sahili'nde toplam tutarı 154.8 milyon ABD Doları olan 12 adet proje üstlenilmiştir.

Fildişi Sahili'nde İş Üstlenmiş olan Türk Müteahhitlik Firmaları :

1. LİMAK İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.
2. CEMİL ÖZGÜR İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.
3. İNCİ Grup
4. KİNZA Yapı A.Ş.

Fildişi Sahili'nde Üstlenilmiş Projeler :

- T.C. Abidjan Büyükelçiliği binası onarım işleri (İNCİ)
- Raddison Blue Oteli dış cephe kaplama ve onarım işleri (KİNZA)
- Çimento öğütme, paketleme ve hazır beton tesisi (LİMAK)
- Nawa Bölgesinde 18 adet tarımsal yol iyileştirilmesi işi (CEMİL ÖZGÜR)

Türkiye – Fildişi Sahili Dış Ticaret Değerleri (1000 ABD Doları)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2015	115 498	274 349	389 847	- 158 851
2016	109 879	251 303	361 182	- 141 424
2017	142 408	300 760	443 168	- 158 352
2018	174 465	203 259	377 724	- 28 794
2019-Mayıs	95 983	96 219	192 202	- 236

Kaynak : TÜİK

IV- İKİ ÜLKE ARASINDA YÜRÜRLÜKTE OLAN ANLAŞMALAR

ANLAŞMA ADI	İMZA TARİHİ ve YERİ	YÜRÜRLÜK TARİHİ
Ticaret Anlaşması	08.06.2005 - Abidjan	01.05.2008
Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması	08.06.2005- Abidjan	01.05.2008

V- PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- ✓ Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla, anılan ülkeye yapacakları seyahatlerinde vizeden muaftır.
- ✓ Ülkemizden Fildişi Sahili'ne Türk Hava Yolları ile ulaşılabilir.
- ✓ Ülkeye gerçekleştirilecek seyahatlerde sarı humma aşısının yaptırılması zorunludur. Sınır kapısında aşı kartı sorulabilmektedir. Tetanos, polio, difteri, menenjit, tifo, hepatit A ve hepatit B'ye karşı aşılanmış olmakta fayda bulunmaktadır. Sıtma ve kuş gribine karşı da dikkatli olunması tavsiye edilmektedir.
- ✓ Fildişi Sahili'nin resmi dili, işadamlarının ve hükümet yetkililerinin konuştuğu dil olan Fransızcadır. Bazı iş adamları İngilizce konuşsa da çok yaygın değildir.
- ✓ Fildişi Sahili'nde çoğu ülke ile uluslararası telefon görüşmesi yapılabilir. Fildişi Sahili'nin uluslararası telefon kodu 225'dir. Kablo, teleks, faks, çağrı ve internet hizmetleri mevcut bulunmaktadır. Cep telefonları yaygın olarak kullanılmaktadır.
- ✓ Ülkenin batı kesiminde güvenlik riski bulunmaktadır.
- ✓ Abidjan'da adi suç oranı yüksektir. Özellikle gece saatlerinde silahlı araç soygunu ve hırsızlık olayları ile karşılaşılabilir.
- ✓ Alışverişlerde banka kartı yerine nakit ödeme yapılması tercih edilmelidir. Banka kartı ile yapılan ödemelerde usulsüz çekim yapıldığına dair çok sayıda şikayet bulunmaktadır.
- ✓ İnternet dolandırıcılığı giderek yaygınlaşmakta olup, banka bilgisi talepleri karşısında dikkatli olunmalıdır.